

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

**Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.**

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Tudor cavalier de Flondor.

Cu câteva zile înainte am înălțat rugă ferbinți pentru odihna marelui suflet al nemuritorului Ciprian Porumbescu, în comuna *Stupca*, unde dînsul își doarme somnul cel vecinic.

Românii bucovineni sînt copleșiți de sărăcie. Averile strămoșilor lor au trecut demult în mîni străine. Deacea și manifestările lor sînt simple, dar pline de avînt sufletesc. Manifestarea din *Stupca* era încununată încă și cu expresia pietății cuvenite, ce i-o datorește poporul nostru marelui compozitor Ciprian Porumbescu.

Abia s'a stins însă tămîea, cu care am tămîiat mormîntul dela *Stupca*, acoperit cu gingașe flori și cu lacrimile noastre, și o nouă veste jalnică străbate văile romantice și plaiurile mîndrii Bucovinei. Cîntărețul operetelor: „Moș Ciocîrlan“ și „Noaptea Sfîntului Gheorghe“ s'a stins, ca o luminare de ceară ce e pe gătite, în sanatoriul din *Schlachtensee* de lîngă Berlin, departe de pămîntul iubit al țării sale, departe de ai săi...

Tudor cav. de Flondor e mort. Nu bătrînețele l-au repus; a trăit doar' numai

46 primăveri. I-au stors vîaga vieții durerile unui morb, un morb fără cruțare.

Bucovinenii îl cunoșteau ca mare proprietar, deputat dietal, președinte al consiliului cultural, diriginte onorar al „Armoniei“ ș. a., ear noi, și frații din Regat, l-am cunoscut ca compozitor de forță, ca un izvor limpede, care își trimite apa cristalină a dulcelor și duioaselor sale melodii, ca să stropiască, cu stropii lucitori de diamant, inima năcăjită a Românului, ce își pleacă fruntea sub obida seculară.

Sibiul, Bucureștii, erau în extaz, cînd Moș Ciocîrlan al lui Flondor își ținu intrarea triumfară pe scenele teatrelor. „Noaptea Sf. Gheorghe“ a văzut-o numai Cernăuțul.

Celelalte compoziții ale sale trăsesc și pe buzele țaranului nostru, prin ținuturile pe unde străbate „Progresul“ nostru.

Sîntem siguri că cei chemați le vor aduna într'un mînunch și le vor da obștei. Numai astfel vor putea aduce prinosul lor de recunoștință și pietate și aceia, cari l-au cunoscut pe deplin.

Cîmpul politiceii nu l-a brăzdat. Muncia doară destul pe acest teren genialul său frate Dr. Iancu cav. de Flondor, a căru

nume, împreună cu a lui Dr. Gheorghe Popovici, îl șoptesc cu reverință cunoscătorii stărilor din Bucovina.

Dar a muncit pe terenul economic. Era specialist neîntrecut în această breaslă. Pe lîngă facultatea juridică a absolvit și academia de agronomie din Viena.

Ca om de societate era afabil, cu maniere fine. Am vorbit cu dînsul, ultima oară, la serata societății, ce am onoarea să o prezidez, arangeată aștan într'un oraș de provincie, aproape de moșia sa din *Rogojești*. Era președinte de onoare al acestei petreceri. Îmi vorbea, cu ochii schinteietori de bucurie, de primirea ce i-au făcut-o frații din țară, de compozițiile sale, și de planurile, mărețe, ce le avea pentru viitor.

Vestea despre moartea lui mî-a stors o lacrimă...

I-au urmat altele erî, cînd i-am ținut, în numele „Junimii“, al cărei membru emeritat și onorar era, discursul funebral. Un crîmpei al reverinții, cu care m'am purtat față de dînsul, sînt aceste șire, izvorite din pietate față de memoria acestui mare bărbat al neamului nostru.

(Cernăuț)

C. Frasin.

Foiță originală.
Zorile.

II.

RUGĂCIUNE CĂTRE SOARE.

1. Soare, dragu-mi soare,
la nu mi-ți grăbi,
Soare, a răsări
Pîn fiu o porni
5. Sus la răsărit,
Unde-i rînduit,
La făclii aprinse
Și la mese întinse,
La scaun de odihnă,
10. La păhare pline.
Să nu mi-ți iei
Modu apelor
Ape's ducătoare;
15. Ci să mi-ți iei
Modu soarelui;
Soare-i ducător
Și-i întorcător.
Pup de trandafir,
20. la nu mi-ți grăbi
Eară de a 'nflori,
Pîn fiu o porni
Sus la răsărit,
Unde-i rînduit.
25. Atuncia o d-întoarce

Eară el la noi,
Cînd cerbiî or ara,
Ciute or seceră.

(Cliciova 1898)

Maria Popescu de 40 ani.

LA FEREAȘĂ.

1. Scoală-te, dragă, te scoală,
Că cocoșii s'or cîntat,
Zorî de zi s'or revărsat,
Toți oamenii s'or sculat.
5. Vai, voinice, boii tăi
Ș-or pus capu pe tînjală,
Și de jalea ta tot zbeară.
Ș-or pus capu pe jug
Și de jalea ta tot mug,
10. Voinice, vacile tale
Ș-or pus coarnele pe prag,
Și de jalea ta tot rag.
Vai, dragă, nu-ți pare rău,
Dragă, de lume cu soare
15. Și de ape mergătoare.
Ne-am ruga, dragă, ruga,
Să nu te uiți apelor,
Că apele-s mergătoare
Și napoi neîntorcătoare.
20. Să te uiți dragului soare,
Că soarele-i mergător
Și napoi întorcător.
Și noi, dragă, ne-am ruga,
Mergînd pe cale nainte,
25. Bin', dragă, sama să-ți iei,

La mijlocu căliei
Sede maica Domnului,
De departe să 'ngenunți,
Poale d'albe să-i săruți,
30. Că și ea te-a îndrepta
Pe care cale s'apuci.
Să n'apuci pe mîna stîngă,
Că ți-i calea și mai strîmbă;
Ș'apuci pe mîna dreaptă,
35. Că ți-i calea mai dreaptă.

(Grădiște 1898)

Ioana Opronî de 19 ani.

Z O R I L E.

Cocoșii cîntară,
Toți se deșteptară,
Numai Dumneta
Că mî-aî adormit
Somn nepomenit.
Care cocoșal
Cînd mi s'ar de-afla
De te-ar deștepta,
Bun dar i-am da:
Că cicșorul lui
I-l-am auri,
Aripioarele
I-le-am arginți,
Piciorușile
I-le-am încizma
Cînd te-ar deștepta.

(Verendin 1904)

Călina Ienia de 67 ani.

Țăranul nostru.

III.

Plugăritul stă în legătură cu prăsirea vitelor, căci calul și boul ajută la brăzdarea pământului; sâteanul e foarte strimtorat fără o vacă la casă.

Însfârșit gunoiul încă trage foarte mult la cumpănă.

Trebuie să ne îmbrăcăm în împrejurarea, că Românul bănașean a început a pricepe bunătatea soiurilor mai alese de vite, și mereu, dar sigur, se provăd cu soiuri tot mai bune.

Cele mai însemnate soiuri de vaci sînt cele olandeze, germane și elvețiene; dar pentru noi e mai recomandabil soiul german, căci le prieste clima hotarelor noastre, și dau lapte și unt mai gustuos.

Ear pentru ceice trăesc, canoi, în locuri mai muntuoase, oile ne dau îmbrăcăminte și hrană, și apoi o știm că livezile de pe coline numai prin direseală produc ceva spornic.

E dovedit că acel fin e mai nutritor care-î îngrășat prin direseală.

Agronomul înțelept mai dă loc sfeclei și brozbei, căci nutrește bine vitele.

Cea mai de căpetenie cerință pentru a avea vite bune și sănătoase, și căutate la țirguri, este:

1. Curățenia, așa că curtea și grajdul să ne fie pururea măturate, apoi grajdul să aibă lumină sau vedere, aerisire și căldură; ear vita să fie adesea țesălată. Oaea încă trebuie ferită de vremuri grele, și stauțele să fie ridicate pe locuri înalte și curate.

2. Nutrirea și adăparea să fie potrivite, și la timp, și trebuie însemnat că grajdul călduț cruță o parte bunișoară din nutreț.

3. Să recere să fim cruțători cu vitele; să nu le batem, nici să le împovăram cu toveri nesuportabile. E dovedit, că cucit e stăpînul mai bun și blind cu vitele, cuatit și acestea sînt mai voioase și mai prielnice la îngrășare.

Plugul ne dă pine, vitele ne provăd cu hrană și haine, dar ne pune la îndămină și bani pentru acoperirea atîtor cerințe, deci bine să îngrijim de prăsirea vitelor.

preot **Sinisie Bistreanu.**

IGIENĂ.

— Despre îmbrăcăminte. —

de
Dr. Gheorghe Crăiniceanu.

Brîu peste mijloc (deasupra ondrecului sau altor haine). Pe cap, ștergar (de bumbac), arareori broboadă; maramă, subt ea bariș, care înconjoară fruntea, bazmale; după mărițiș „conciu“ și peste el îmbrobodeală. În apropierea Dunării femeia poartă fuste și costum bulgaro-turcesc.

În județele moldovene, dinspre Prut, bumbacul a înlocuit sucmanul, cioarecii de lînă și alte asemenea. În casă fac cămăși, ițari: încolo își cumpără îmbrăcăminte din țirguri. În alte părți sucmanul e de păr de vită, nu mai este de lînă, ear mantaua este de „ștof“, cămașa este de „americă“, dar împodobită; totuși în unele părți cămașa de in și de cinepă, groasă, se vede mai des, cea de bumbac, lucrată în casă, sau de americă, mai rar. În unele locuri poartă și vara suman și căciulă, earna însă: izmene de pînză, rar pantalon de dimie, suman ori manta, cojoc, meșini (pantalon de pele de oae), căciulă, ițari (de lînă), bernevic (de pînză), sau numai izmene de cinepă. În unele sate mintenașe cu mîneci scurte, vătuite cu lînă sau cu cilți, înloc de cojoc.

Căciulă și bazma roșie la gît.

Copii adesea au numai o cămașă ruptă, sau cămașă și izmene cu un țol ori sac în spate.

Femeia în multe părți a renunțat la portul național. Înloc de cătrînță, poartă și o cațaveică blănită și un șalișor de lînă pe cap. Cele sărace înloc de cațaveică, mintenaș vătuit cu lînă sau cu cilți; pe cap înloc de șalișor, un tulpan numit testimel. Earna femeile de pe aici nu poartă pantalon, ca cele dela munte.

În Ardeal, la poalele munților apusenți, cămașa e până la genunchi, și se poartă peste cioarecii (cari sînt earna de lînă albă și strimți); femeia sârăcului toarce altora în parte, și tot face cioareci bărbatului; izmenele sînt de cilți sau de bumbac; laibărul (jiletca) e de postav vînat; țundrele, din pănură de lînă albă, ajung până dinjos de genunchi; șerpărele sînt late, din pele roșie, pălăriile sînt late, și drepte la fund. Earna căciulă, rar și vara, căci proverbul zice: „ăsta e de aceia, cari poartă și vara căciulă“; mulți însă poartă și pălării de paie, căci în fiecare sat sînt cite 2—3 inși, cari știu să le facă. Bărbații au pentru lucru cojocel, cu mîneci sau și peptare pe subt suman.

Femeia își face cătrînță (zadie, opreg, păstură) din strămătură, țesută și cusută cu fir; ear șorțul (perpeta) e de creton sau de mătășă din țirg, aleasă. Brăcile, briuri. Nevestele se îmbrăbodesc cu o năframă mare, peste care atîrnă un potilat alb, sau cu zavon. Cojoc lung nu poartă numai bărbații, ci și femeile, rar pe mîneci, numai pe umeri. Mireasa, cînd să mărită vara, crape lumea de căldură, ea tot are cojocul pe umeri.

Copila, până la 14 ani, poartă numai șorț,

dinainte, ear dinapoi poalele încrețite; dela 14 ani însus, pune și cătrînță dinapoi.

În Basarabia: pînză de casă pentru cămașă și izmene, brăcirii roșii, jiletca, căciulă, excepțional pălărie. În citeun sat toți poartă numai pălării; tineretul șlepe (pălării) rusești, și cei mai de seamă, pantalonii largi, ca Bulgarii conlocuitori. Mulți nu poartă pantalon, ci numai izmene, peste ele cămașa, și încinși cu brîu.

Femeile sînt în fustă de cit, ciupag din pînză de casă, îmbrăbodite cu cîrpă de dugheană; cu peștiman, adecă pestelcă, sau cătrînță, pe deasupra fustei, care este la fel cu a Rusoicelor.

În Banat coloniile oltene, dela poalele munților, nu difer mult în port de Mehedinți, dar difer de Români bășinași, dela cîmpie (pauri). Femeile celor dintăi poartă fustă de lînă, sau opreg și cătrînță; dar în mare parte poartă și ștofe de dughiană, pecînd „păurițele“ conservă mai bine portul tradițional: dinainte șorț, ear dinapoi chițeli (opreg de lînă, înflorilat, cam de 2 palme lățime, de care atîrnă înjos firele colorate, lăsate nețesute. Albiturile din pînză de casă și de țirg; scurteici, giubeici, peptare (laibăr), cojoace, variind în croi, culoare și flori, aproape după fiecare comună, sau după regiuni.

Economie.

Starea sămănturilor în Ungaria. Prin

ploile din timpul din urmă s'a fost îmbunătățit încitva; acum s'a înrăutățit din nou în urma căldurii prea mari. Lipsa de ploae e foarte mare. Cucuruzele, sfeclele, tutunul se prezintă în bune condițiuni, au însă lipsă de ploae. Secerișul grîului s'a început deja; culoarea lui e frumoasă; rezultatele nu sînt atît de nefavorabile, dupăcum se credea. Calitatea în genere e bună, în unele locuri slabă. Recolta ovășului și a orzului va fi slabă. Plante de nutreț vor fi puține. Pășunile au mare lipsă de ploae. („Economia“)

Recolta în România. De vre'o citeva zile s'a început secerișul în județele din Muntenia. În curînd vor începe și în cele din Moldova. Recolta grîului se prezintă destul de bine. În zece județe e rea; în altele e pealocurea mijlocie; ear peaiurea peste mijlocie. Recolta porumbului se anunță pretutindenți îmbelșugată. Podgoriile anunță și ele o recoltă foarte bună.

Prețurile cerealelor. Știrile mai favorabile asupra stărei sămănturilor au contribuit la căderea prețurilor. În America recolta va fi pestetot bună, deasemenea în Franța, precum și în Germania. În Rusia ploile din urmă au ameliorat situația, cu toate acestea, îndeosebi recolta de grîu va fi subt mijlocie. Conjuncturile nefavorabile din piața de făină au avut de urmare, că prețurile au trebuit să cadă. Ploile din urmă au ameliorat perspectivele recoltei, astfel prețurile grînelor au scăzut.

Bocete obicinuite pomenesc de leacul bolnavului, se ndreaptă în contra nedreptății morții, nu se prea împacă nici cu cobirea cucului, și ne prezintă diferitele momente din viața mortului, care apucă acum pe calea veciniei. Zorile se deosebesc de aceste bocete, dar nu întru toate, căci vechimea lor a șters din memoria bocitoarelor diferite elemente, cari constituiau odată ființa lor adevărată. Tradiția lor s'a păstrat, dar versurile lor s'au schimbat, cu vremea, adăugîndu-se elemente noi, și perzîndu-se altele vechi. Credința în zori ne-a rămas, precum ni-s'a păstrat și credința în soare, dar spălătîcîndu-se în sufletul nostru însemnătatea ei, a trebuit să dispară elemente constitutive. Lucrul e cit se poate de natural.

Momentele etnologice și etice ale unui popor agricol, precum sînt Românii, n'au putut, decît sprijini cultul soarelui, lunii și al zorilor, căci soarele, fiind izvorul de căldură și lumină, luna, regulatorul ploilor, zorile — aurora — eos, dătătoare de rouă, condiționează viața organică, de care e legată și ființa lor. Românii nu pot idealiza, cînd e vorba de materie; toată viața lor psihică, condusă de principii etice înalte, nu e decît o materializare a scopurilor biologice. Interesele lor sînt reale. Orce bocet, orce cîntec de dragoste, orce greutate a dorului, și orce ușurare a jeli, sînt fapte, cari au scopuri finale, bine definite, astfel că valorile lor sînt reale și zmulse din ființa creatorilor. Ele nu sînt superflue, fiziologia lor e normală.

Greutatea momentului zace togma în ori-

ginea mistică a poporului românesc. Misteriul ființei noastre — deși în urma rezultatelor filologiei comparate se clasifică pe încet — are totuși părți neștrăbătute de priceperea noastră. Elementele originale, precum și vecinii, făcînd parte din marea societate, purtată pe aripile aceluiași curente, izvorite din viața politică, religioasă, socială și economică a aceluiași ținut geografic, în urma imitațiunii au produs diferite mode, cari s'au încuibat în sinul diferitelor elemente etnice; și s'au decretat mai apoi ca datini și obiceiuri, pe cari azi le explică ușurința credinții noastre, cit se poate de simplu, prin cuvinte „că așa ne-am pomenit“. Natural că aceasta nu-î deajuns. Eu cred că a trebuit să fie în viața poporului românesc o vreme, în care cultul zeităților luminii a putut fi foarte lătit. Peste straturile păgîne și-a pus creștinismul elementele lui. Și e natural, că stabilindu-se creștinismul, elementele vechi de credință n'au putut fi scoase ușor din sufletul Romanilor, ce au devenit Români. Speculațiunea preotească a trebuit să încreștineze zeii vechi, lucru ce din punct de vedere psihologic și practic e foarte natural, căci numai așa s'a putut lași în mijlocul colonilor. Puterea etică, apucată de păcatele lumii decadente, au ajutat cu dragă voce triumful ideilor noi. Lumea s'a prefăcut. Arderea cadavrelor, să vorbesc numai de obiectul studiului meu de față, fiind prea costisitoare, a fost înlocuită prin depunerea morților în catacombe; pomenile ni-s'au păstrat, bocetele asemenea, și cultul vechi s'a schimbat în cultul nou. Biserica veche românească

a păstrat o mulțime de elemente din cultul vechi. Credința poporului se depărtează în multe puncte de intelectualismul sănătos al credinții romane. Datinile însurării, nașterii, și îngropării, în cea mai mare parte, sînt romane. Că au contribuit la premenirea lor și vecinii, Slavi etc., e foarte natural, dar aluatul e curat și frămîntat din elemente autohtone.

Dr. Iosif Popovici.

Cugetări.

Moartea e sfîrșitul vieții. Pentru credincioși moartea e începutul adevăratei vieți.

Viața e datorie; moartea e răsplătirea ei.

Viața-î scurtă, și totuși o perdem în lungi certe și dujmăni.

Vecinicia nu o înțelegem, precum nu înțelegem nici germenele vieții.

„Bietul om e subt vremi“, a zis cronicarul, și totuși „vremea o fac oamenii“, zice proverbul popular.

Învățat, e celce știe bine multe lucruri; cuminte, celce face bine orce lucru.

Fapta fără voință e inconștientă, ca și vorbele fără cugetare.

Avram Corcea.

Invitare

la festivitățile care se vor arangea în *Făget* la 12 Iulie n. a. c. (ziua de Sf. Petru) cu ocaziunea adunării cercuale a despărțământului Lugoj al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român”. Programul festivităților: 1. La 10 ore a. m. serviciu divin în biserica gr. or. rom. din localitate. 2. La 11½ ore primirea comitetului cercual la gară. 3. La 12 ore prinz comun în hotelul „Regele Ungariei”. 4. La 2 ore p. m. în localul școlii gr. or. rom.: a) Deschiderea ședinței prin directorul despărțământului Coriolan Brediceanu. b) Salutarea oaspeților prin Dr. Octavian Popescu. c) Raportul comitetului. d) Victor Vlad Delamarină, disertație de Dr. Gheorghe Gârda. e) Foloașele învățării, disertație de Adam Iancu. f) Înscriserea de membri. g) Evenuale propuneri și interpelări. h) Încheierea ședinței. La 5 ore d. a. excursiune în pădurea din „Dealul Popii”, unde se va da un concert, urmat de dans. La ședința de după prinz intrarea este liberă, la concert prețul intrării 1 cor.

Făget, la 24 Iunie n. 1908.

Comitetul aranjator.

CRONICA.

Simpaticului șef al oficiului postal din localitate I. Stiebel, fiind numit de funcționar superior, i-s-a dat și un banchet, cu care ocazie i-s-au făcut ovății binemeritate!

Comersantul Uros Csavits cu d-șoara Fani Beserdyan din Oravița — logodiți.

Valorosul nostru colaborator și prieten Dr. Nicolae O. Brînzeu își va serba cununia la 13. I. c. în Vulcan (Hunedoara). Sincere felicitări!

Tîrgul de țeară din Oravița rom. se începe la 23. Iulie n. și ține până în 26. c.

A. S. R. Prințul Carol al României, împreună cu alți tovarăși ai săi din Sinaia, a făcut o excursie cu bicicleta până la Brașov, unde a luat prinzul la restaurantul „Transilvania”.

La întrunirea absolvenților de școale comerciale din București, colaboratorul nostru Traian Țăranu a ținut o interesantă conferință „Comerciantul ca factor cultural”, fiind felicitat pentru modul cum a știut să expună calitățile și importanța comerciantului rom. ca factor cultural.

Statistica oficială arată că în comitatul nostru Caraș-Severin Germanii s-au sporit dela 39.000 la 55.000 de suflete; în Torontal dela 159.000 la 176.000, în comitatul Timișului dela 110.000 la 130.000, în Arad dela 26.500 la 34.500 ș. a. m. d. ear sporirea relativă a Românilor și Sîrbilor e mult mai neînsemnată.

Ministrul școlilor a aprobat pîn'acum următoarele scrieri ale autorului didactic Iuliu Vuia: ABC-dare (după metoda cuvintelor normale și al sunetelor vii), Cărțile de citire, Limba română, Aritmetica, Geometria și Economia, 2 Cursuri de maghiară, Geografia, Ist. naturală și Cartea de învățatură.

Fabricantul de diamante false, Lemoin din Paris, a fost prins la Constanța.

La școala comercială din Brașov au reușit dintre 25 de candidați: cu bine 4, maturi 11, 2 au să dea examenul de corigență în Septembrie c., ear 8 inși au ramas pentru repetiția examenului în anul viitor.

Bătrînul tată al marelui comersant H. Spärger din Oravița rom. a murit la Monok în etate de 86 ani.

Mîne, Duminecă, concert și teatru al Reuniunii de cîntări și muzică germ. în Grădina de tir.

Zilele astea au mai fost vizitat orașelul nostru de studenți din capitală și din Dobrițin.

Comisarul ministerial, prof. Dr. Iosif Siegescu, luînd parte la examenele dela pedagogiile conf. rom. din Arad și Caransebeș, s'a declarat mulțumit cu rezultatul examenelor.

Veteranul paroh pensionar Iosif Mayerhoffer din Bozovici și-a serbat jubileul de 50 ani de preoție.

La ruga din *Ciclova montană* au roit mulțime de *Crașoveni* (Bulgari de legea catolică) din satele noastre crașovenești.

Mitropolitul nostru Dr. Victor Mihalyi din Blaj a plecat la Karlsbad, ear Mitropolitul României s'a dus la băile din Hall.

Mare incendiu la Tîrgul-Frumos (România). Pagubele se ridică la 300 mii de Lei.

La Birmingham se pregătește o interesantă expoziție a Palestinei.

Mecanicul C. P. Graves din Boston a câștigat în pușcărie un milion de dolari pentru o invenție ce a făcut-o în cei 19 ani de robie.

Inginerul Tatarinov din Rusia a inventat o nouă mașină de zburat, despre care Rușii susțin c'ar fi cea mai perfectă între cele născocite pîn'acum.

Luni, la 23. Iunie v. s'a început la facultatea de drept din București primul examen de doctorat.

Andreï Frâncu, fostul prezident de senat la Curie, și-a lăsat moșia din Buzás, în preț de vr'o 140.000 cor., pentru ajutorarea școlilor din Mitropolia Blajului. Ce suflet nobil!

La *Belgrad*, în Serbia, se va arangea o expoziție de piscicultură, vinicultură și agricultură.

La „Casa rurală” din România s'a signat, înloc de 10 milioane, un capital societar aproape îndoit.

La *București* grasează tifosul.

La *mormîntul lui Șaguna* seminaristii din Sibiu au depus o cunună, ear teologul Petru Debu a rostit un discurs funebru.

Edgar Spiegel, prezidentul Reuniunii gazetarilor din Viena, a murit în etate de 71 ani.

Bătrînul avocat Iancu Dimitriu, om de 88 de ani, coborînd din tren, la *Botoșani* (România), a căzut și ajuns sub roatele trenului, fiind tăiat în două și omorît pe loc.

La *Moldova nouă* (Boșneag) și împrejurime a fost mare rumpere de nourî.

La *București* au fost descoperiți cîrnățari fără suflet, cari lucrau cu carne stricată.

La *Cleveland* în America părintele Scorobeș va scoate încurînd și o foae bisericăscă, închinată părintelui Mitropolit Ion Mețianu, din prilejul vîrstefi sale de 80 ani.

Marți noaptea, la 16. c. a izbucit un puternic incendiu la *Sinaia*.

Mizerabilul „călugăr” Irimie Ionescu din România, fiind prins de poliție, a străpuns cu un știlet pe subcomisarul Manole. A fost arestat.

La *Orșova* încă va fi introdusă lumină electrică în oraș. Dar la Oravița?

La *Făget* s'a înființat un post de notar public regesc.

Notarii comunali și cercuali din țeară au ținut la 29. Iunie c. congres în sala festivă a comitatului din Budapesta.

Compozitorul Franz Lehar din Viena a prins mai multe cîntece românești din fluerul unui cioban român din Bucovina.

Băncile mari din Budapesta se sfătuesc mereu cu cele din Viena, cum să pună la cale un cartel față de băncile de prin provincă, ceiace ar fi un pericol economic, ce l-am simțit cu toții.

Ilustrul scriitor român Ion Slavici a publicat în „Tribuna” noastră din Arad o serie de articole sub titlul „Semitismul”, în care zugrăvește, în stilul său sculptat, multe betesușuri d'ale

societății noastre, în care bijbăe nepăsătorii și îngîmfații, cărora li-se pare că cavalerismul rezidă în a te îmbrăca în haine, de cari să nu mai aibă altul, și în a te uita peste uieri la oamenii modești.

Un incendiu năpraznic a făcut pagube mari la șantierul naval din *Turnu-Severin*.

Comitetul parohial din *Lugoj* a luat hotărîrea de a serba în anul viitor, la Sf. Mărie, jubileul de 150 ani al pompoasei biserici ort. rom. din Lugoj.

Artistul nostru Z. Bârsanu a prezentat teatrului național din București o nouă dramă românească, cu subiectul luat din viața poporului nostru de dincoaci.

În gara *Predeal* s'a sinucis, din motive necunoscute, negustorul Constantin Ionescu din București.

La *Roma* a ars, fiind lovită de trăsnet, o fabrică de țesături, rămînînd 700 de muncitori pe drumuri.

Senatul școl. gr. cat. din *Lugoj*, cu vrednicul protopop Gheorghe Popovici în frunte, a ridicat salariul inv. d'acolo la 1200 cor. Bravo!

La *Hajduszoboszló* mare catastrofă de tren. Doi morți și 22 răniți.

La *Viena* scaldîndu-se doi copii, micuți, în Dunăre, cînd unul era să se înnece, ortacul său de 10 ani Wilhelm König a sărit după el cu pericolul vieții și l-a scăpat cu viață. I-s'a publicat și portretul neasămuitului copil-erou.

Marele negustor din Arad Carol Andrény și a dăruit două sute de mii coroane pentru înființarea în Arad a unui spital de copii fără deosebire de naționalitate.

La examenul conservatorului din Viena a fost premiată și Româncă Felicia Giurgiu, o pianistă cu mare viitor.

La *Cacova* contabilul Simeon Popescu a început o serie de prelegeri populare.

Duminecă la 8/21 Iunie a. c. s'a ținut alegerea de paroh în comuna *Bănia*. Bănenii s'au purtat foarte frumos, punîndu-și cu toții încrederea în unicul candidat, fiu al comunei, teologul Pavel Bogoevici. Actul alegerii a fost condus de Prea On. Domn Mihail Popovici, protopresbiterul Mehadiei. *Marian Albu*, episcop.

Reprezentațiunea teatrală a lui Z. Bârsan în Maramureș — a fost oprită.

La *Milano* a fost arestat un moșneag de 80 ani, acuzat pentru otrăvire.

La înmormîntarea fruntașului arădan Mihail Raicu protosințelul R. Ciorogorciu a rostit o cuvîntare pătrunzătoare, apreciînd meritele și viața plină de fapte bune a reposatului.

Asupra Anuarului școlilor rom. din Lugoj vom reveni.

Publicistul Frank Zoltan, care a fost întemiat în Oravița prima foae maghiară, s'a sinucis.

Un învățător din *Toti*, județul Bars, a descoperit un uriaș animal antediluvian. Arheologii țin că derivă din epoca pliocenă, în care se crede că s'au despicat munții dela Porțile de fer, scurgîndu-se astfel marea de pe șesul Ungariei.

Expozitura din Oravița a *Vechei Asociațiuni Funebrale rom.* din Timișoara e trecută sub conducerea bravului nostru concetățean Ion Pătășanu, lingă biserica ort. rom. din Oravița mont., care dă orce dezlușiri doritorilor de a-și asigura speșele de înmormîntare, o întogmire atît de bună, ce ar trebui să prindă și la Români noștri.

A murit sârmanul Gheorghe, vestitul trîmbiș al pompierilor din localitate. Dumnezeu să-l ierte!

Editor-proprietar: **Gheorghe Jianu.**
Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu.**

Licitațiune minuendă.

Pe baza incuviințării Venerabilului Conzistor diecezan dto 2 April 1908 Nr. 1359 B ex. 1908 se escrie licitațiune minuendă pentru adaptarea sîtei bisericii din Forotic. Prețul de exlamare e 4012 coroane.

Licitațiunea se va ține Duminecă în **6/19 Iulie** a. c. la 8 ore dimineața în școala confesională din localitate.

Întreprinzătorii au a depune vadiul de 10% în bani gata ori în hirtii de valoare. Lucrarea se dă numai maeștrilor demni de încredere.

Specificarea de spese și măsurii, condițiunile de lucru, se pot vedea oricînd la oficiul parohial ort. rom. din Eorotic.

Forotic la 10 Iunie 1908.

Lazăr Dabici,
președinte.

Ioan Dabici,
not. com. parohial.

2616 sz. tlkvi 1908.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az oraviczabányai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Lyuba Pável végrehajtonak Olariu Jozsif végrehajtást szenvedő elleni 77 kor. 70 fill. tőke követelésés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oraviczabányai kir. járásbiróság területén fekvő Majdán községi 528 sz. tjkvben 1/2 részben nem ad s Lyuba Szebenika és 1/2 részben adós Olariu Jozsif nevén irt A I. 640 hrsz. egész részletre 65 kor.; továbbá a majdáni 535 sz. tjkvben 4/8 részben nem adós Csipu Pau, 3/8 részben nem adós Lyuba Szebenika, 1/8 részben az adós Olariu Jozsif nevén irt A I. 1245 hrsz. egész részletre 44 korona; továbbá a majdáni 692 sz. tjkvben 1/4 részben nem adós Lyuba Szebenika, 2/4 részben nem adós Lyuba György és 1/4 részben az adós Olariu Jozsif nevén irt A I. 1441 hrsz. egész részletre 171 kor. és a majdáni 221 sz. tjkvben 1/2 részben nem adós Lyuba Szebenika és 1/2 részben az adós Olariu Jozsif nevén irt A I. 241 hrsz. 267 öisz. egész belsőségre 359 korona kikiáltási áron a végreh. törvény 156. §-a a) pontja alapján az árverést elrendelte azzal, hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1908. évi július hó 17-ik napjának** d. e. 9 órakor Majdán községében meg tartandó nyilvánosárverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 6 kor. 50 fill., 4 kor. 40 fill., 17 kor. 10 fill. és 35 kor. 90 fill. készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előteges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kiadta az oraviczabányai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság 1908. évi április hó 16-ik napján.

Kerekes, kir. aljbiró.

3500 sz. tlkvi 1908.

Arverés hirdetményi kivonat.

Az „Oraviciana r. t.”-nak Muntyán Jozsif és Muntyán Meda berlistyei lakosok elleni végrehajtási ügyében 600 kor. tőke, ennek 1904. évi szeptember hó 24-től járó 8% kamata, 21 kor. 10 fill. eddigi, ezuttal 23 kor. 70 fillérben megállapított költségnek, továbbá a csatlakozást nyert „Oraviciana r. t.” javára 1554/903 sz. végzéssel bekebelezett 168 kor. tőke, ennek 1902. évi december hó 18-tól járó 8% kamata 45 kor. 30 fillér költségnek, Motelka Lela berlistyei lakos javára 6657/91 sz. végzéssel a 253 sz. tjkvben bekebelezett 168 kor. tőke, ennek 1891. évi április hó 18-tól járó 6% kamata 52 kor. 60 fill. költségnek kielégítése végett a kért árverés a szászabányai kir. járásbiróság területén fekvő Berlistye községi 98 sz. tjkvben A alatt felvett 101 hrzi. 91 ö. i. sz. 200 □-öl belsőségre, 268 hrzi 280 □-öl pótkertre, 592 hrzi 60 □-öl pótkertre, 829

hrzi 1 hold 533 □-öl kaszálóra és 1000 hrzi 1448 □-öl szántóra 1040 kor. A † 1713 hrzi 370 □-öl szőlőre 86 kor. és a berlistyei 253 sz. tjkvben felvett 996/a hrzi 1/2 □-öl szántóra és 1782/a hrzi 1 hold szántóra 498 kor. és A † 1782/a hrzi 120 □-öl szőlőre 28 kor. kikiáltási áron ezennel elrendeltetik.

Az árverés megtartására határnapul **1908. évi október hó 5-ik napjának** d. e. 9 órája Berlistye községéhez azon megjegyzéssel tüzetik ki, hogy a fent körülírt ingatlanok ezen határnapon a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 104 kor., 8 kor. 60 fill., 49 kor. 80 fill. és 2 kor. 80 fill. készpénzben vagy az 1881. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál az előteges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre jutása napjától számított 15 nap, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap és az utolsót ugyanazon naptól számított 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt az oraviczabányai kir. adóhivatal mint bírói letétpénztárnál fizetni.

Szászabányán, 1908. évi április hó 2-án.
A kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság.
Virágh, kir. aljbiró.

3315/1908 tkvi szám.

Arverési hirdetmény és feltételek.

Marán Jon románsciklovai lakosnak Pircsa Dumitru és Kerla Nikolae rakasdiai lakosok elleni végrehajtási ügyében 144 kor. tőke ennek 1907 évi szeptember hó 8-tól járó 5% kamata, 47 kor. 80 fillér eddigi ezuttal 17 korona 30 fillérben megállapított költségnek továbbá a csatlakozást nyert Oraviciana r. t. javára 3087/907 sz. végzéssel a 99 sz. tjkvben 120 korona tőke ennek 1905 évi december hó 27-től járó 8% kamata 50 korona 24 fillér költségnek, Astra r. t. javára 425/908 sz. végzéssel a 99 és 332 sz. tjkvben bekebelezett 80 korona tőke ennek október hó 25-től 6% kamata, 27 korona 25 fillér költségnek kielégítése végett a kért árverés aszászabányai kir. járásbiróság területén fekvő Rakasdia községi 99 sz. tjkvben felvett 96/b hrzi 300 □-öl beltelekre és 1343 hrzi hrzi 400 □-öl pótkertre 158 kor. A † 601 hrzi 560 □-öl szántóra 96 kor. kikiáltási áron, a rakasdiai 332 sz. tjkvben felvett 331/b hrzi 271 öisz. 150 □-öl belsőségre és 608 hrzi 200 □-öl pótkertre 878 korona kikiáltási áron, a rakasdiai 454 sz. tjkvben felvett 496 hrzi 564 öisz. 300 □-öl belsőség és 595 hrzi 200 □-öl pótkertre a 156 §-a alapján egészben 425 korona. a † 696 hrzi 800 □-öl szőlőre 54 korona, a 712 hrzi 660 □-öl 224 kor kikiáltási áron a 156 §-a alapján egészben és a rakasdiai 2453 sz. tjkvben felvett 4043 hrzi 2 hold szántóra (Tatzova) és 4621 hrzi 2 hold kaszálóra (Czarina) 1357 korona, a 3409 hrzi tért mérték nélküli kaszálóra (Lunka Csiklovi 228 kor. kikiáltási áron ezennel elrendeltetik. Kiskoru Gigung Ilija jelzalogos hitelező és kiskoru Kerla János társulajdonos érdekében a megyei árvaáz értesítetik.

Az árverés megtartására határidőül **1908. évi szeptember hó 22-ik napjának** délelőtti 9 órája Rakasdia községéhez azon megjegyzéssel tüzetik ki, hogy ezen a fent körülírt ingatlanok határnapon a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok a kikiáltási ár 10%-át vagyis 15 korona 80 fill., 9 kor. 80 fill., 67 kor. 80 fill., 45 kor. 20 fill., 6 kor. 40 fill., 22 kor. 40 fill., 165 kor. 70 f. és 32 k. 80 f. készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előteges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre jutása napjától számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt és az

utolsót ugyanazon naptól számított 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt a bozovicsi kir. adóhivatal mint bírói letétpénztárnál fizetni.

Az árverési feltételek a fentiekben kívül mig a következők:

1. Vevő köteles, a megvett ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékessé vált adókat és átruházási illetékeket fizetni.

2. Vevőnek a vételi bizonyítvány az 1881. évi LX. t.-cz. értelmében csak azon esetben fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az idézett t.-cz. 187. §-a szerinti utóajánlat nem tétetik.

Ehhez képest vevőt az árverés jogerőre emelkedése, illetve a fenti 15 nap lefolyása után az árverezendő a megvett ingatlan haszna és terhe megilletik.

3. A tulajdonjog bekebelezése csakis a vételár és annak kamatai teljes lefiztetése után fog javára hivatalból eszközöltetni.

4. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének a kitűzött időben eleget nem tenne, az általa megvett ingatlan az érdekelt felek bármelyikének kérelmére és az 1881. évi t.-cz. 188. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés alá fog bocsáttatni.

Szászabányán, 1908. évi június hó 22-én a kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság.

Virágh, kir. aljbiró.

3317/908 tkvi szám.

Arverési hirdetmény és feltételek!

Alau Bagyu rakasdiai lakosnak lakosnak kiskoru Dán Mozgova George rakasdiai lakos elleni végrehajtási ügyében 60 korona eddigi ezuttal 6 koronában megállapított költségnek és az 1441/908 sz. végzéssel bekebelezett 23 korona 97 fillér költségnek kielégítése végett a kért árverés a szászabányai kir. járásbiróság területén fekvő Rakasdia községi 203 sz. tjkvben A. alatt felvett 4151/b/2 hrzi 400 □-öl szántóra 70 kor. A. II. 4538/b hrzi 800 □-öl szántóra 140 kor. és a rakasdiai 2235 sz. tjkvben felvett 383/b hrzi 324 öisz. 300 □-öl belsőségre 428 korona kikiáltási áron ezennel elrendeltetik.

Ezen árverés által a 2032 és 2235 sz. tjkvben C 19 és 4 alatt Dán szül. Mozgova Zsófia javára bekebelezett özvegyi jogok csak annyiban érintetnek, a mennyiben az ingatlanok oly vételáron kelnek, mely ezen szolgálmi jogot megelőzőleg bekebelezett jelzalogos hitelező mintegy 300 kor. illetve 300 koronát kitevő követeléseknek fedezésére szükséges összeget meg nem haladná, mely esetben az árverés hatálytalanul válik és az ingatlan nyomban megtartandó újabb árverésen a bekeb. szolgálmi jogra való tekintet nélkül el fognak adatni.

Az árverés megtartására határidőül **1908. évi augusztus hó 1-ső napjának** d. e. 9 órája Rakasdia községéhez azon megjegyzéssel tüzetik ki, hogy a fent körülírt ingatlanok ezen határnapon a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 7 kor., 14 kor., és 42 korona 80 fillért készpénzben vagy az 1881. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papírban a kiküldött kézhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előteges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre jutása napjától számított 15 nap a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap és az utolsót ugyanazon naptól számított 45 nap alatt minden egyes vételárt részlet után az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt az oraviczabányai kir. adóhivatal mint bírói letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog számíttatni.

Szászabányán 1908. évi június hó 22-én a kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság.

Virágh, kir. aljbiró.